

KEMÉNY ISTVÁN

ÁLLÁSTALAN TÁNCOS

VÁLOGATOTT VERSEK
ÉS VÁLASZOK
HEGYI KATALIN KÉRDÉSEIRE

© *Kemény István, 2021*

© *Hegyí Katalin, 2021*

Egy nap élet. Ez a vers máig a legnépszerűbb versed. Sokan kívülről fűjják a passzusait, akár az egész verset, a YouTube-on többek előadásában hallgathatjuk meg. Verssel ritkán fordul elő ilyen „közönségtalálkozó”. A Quimby *Most múlik pontosan* című számához hasonlítom a közönségsikert. Igaz, a vers tíz évvel korábban keletkezett, de a Petőfi Irodalmi Múzeumban a 2006-os Múzeumok éjszakáján az első költői koncerten ténylegesen is

találkozott ez a két mű. Ezt a versedet Térey János ikondarabnak nevezi, s Te magad is azt mondod: „A jobb verseim közül leginkább ez emlékeztet egy jó versre.”* Kappanyos András tanulmánya a *Turista és zarándok* című kötetben érdekfeszítő, a vers újabb és újabb rétegeire hívja fel a figyelmet.** Szeretném, ha mesélnél arról az osztálytalálkozóról, aminek ezt a verset köszönhetjük. És ha már a költészet és valóság közötti különbségekről beszélünk, áruld el: azon a bizonyos napon, kora délután ültél-e a 61-es villamoson, vagy más okból választottad a versben ezt a járatot? Például a születésed éve miatt?

Igazából nem történt semmi különös. Egy jóféle tizenötödik érettségi találkozó volt. Jó osztályunk volt, szerettük egymást. Az érettségi után pár hónapig még havonta találkoztunk, de aztán mégis szétestünk. Ötéves találkozónk még volt, de tízéves, ha jól emlékszem, nem. De a tizenöt éves osztálytalálkozókról sokan mondják, hogy különlegesebbek a többinél. Olyankor egyensúlyban van a múlt és a jövő. Még bőven ifjúság, már bőven felnőttkor. A krisztusi kor környéke. Egy kerthelyiségben ültünk össze 1995. június 3-án Budaörsön, a Semmelweis utcában, ami merőleges a mi utcánkra, az Öntő utcára, úgyhogy a szüleimtől sétáltam át az osztálytalálkozóra. Az érdemi része (amikor sorra mindenki elmondja, mi volt velem, hogy él most) két-három óra alatt lezajlott, ahogy kell. A gyerekesek hazamentek, de az én kislányaim (Zsófi fél éves volt már) Badacsonyörsön voltak Ágival, úgyhogy én ráértem. Éjjel taxikkal átmentünk a falu (na jó, már akkor is város!) másik végébe, a Törökugrató mellé, biliárdozni. És aztán hajnalban visszajöttünk a kerthelyiségbe, ahol a reggeli nyitás előtt is le lehetett ülni. Többen voltunk, mint öten: Peti aludt az asztalra borulva, de Vali, Gyula, Pista (és kik is még? Gábor? Jancsi?) és én végig bírtuk. Erre elég büszke voltam, mert ezek sportolók voltak, az osztály menői, én meg a nem

* Idézi Kőrösi Imre: Számvetés és számolás, *Műút*, 2017. december 30. Hozzáférés: https://www.muut.hu/archivum/26884#_ftn6.

** Kappanyos András: 1 nap élet – utánaszámolás, in *Turista és zarándok*, id. kiad., 297. Hozzáférés: http://real.mtak.hu/43147/1/1_nap_élet_u.pdf.

egészen előírászerű jó tanuló, akit az utolsó másfél évben vettek be maguk közé. Egy szóra se emlékszem, mit beszéltünk. Csak jó volt, és gyönyörű a hajnal. Egy kicsit furdalt valami, hogy ennek a napnak annyi, de sokkal erősebb volt a jó érzés, hogy ez így helyes, egy ilyen pont így kell végigcsinálni, nekem most ez a dolgom, és semmi más: az, hogy itt üljek félrészegen, nézzem a hajnalt a többiekkel, mert ezt most a világhoz teszem hozzá.

61-es villamos: arra se emlékszem, hogy hónapokkal később, amikor a verset írtam, eszembe jutott-e, hogy mi voltunk a '61-'62-es évjárat (logikus lett volna). Talán igen, de nem ezért lett 61-es: egyszerűen ez a villamos jár az Alkotás utcában, ez visz hazafelé Budaörs felől az Újlipótvárosba. Vitt volna, de a valóságban nem ültem aznap a 61-esen, mert Vali (ékszerész lett, erre emlékszem) hozott be a városba kocsival, ő nem ivott egyáltalán. Talán a Margit hídnál tett ki. Ezek vannak meg 2021 márciusában a valódi tizenöt éves osztálytalálkozómból. Tavaly lett volna a negyvenedik, de a járvány elvitte.

(És most megkeresem a naplómban, hogy mit írtam az osztálytalálkozóóról. A napló kegyetlen: „*Ugyanaz a megszeppent, kioktatható, szerencsétlen kamasz vagyok.*” Hm. Majd két nappal később még egy mondat: „*Este kínlódom; csak egy érettségis versötlet.*”)

Egy nap élet

Harmincháromból húszan maradtunk, tizenöt év után
szép ez is,
Egy óra múltán a kocsmáros behordta fölöslegessé vált
székeiket.
Férfiak és nők, fiúk és lányok, június, este,
sátortető,
Könnyű zsvij volt, nagy szavakkal előre föl nem
törhető.
Nagy szavak váltak könnyű zsvijjává, tizenegy autó
odakint,

Húszan maradtunk: húsz ruha és pénz, tizenegy autó:
a valamink.
S máris megy kettő: „tudod, a kölkök nélkülem nem
aluszak el”,
A másikért meg itt a férje: a sövény fölött már
ott a fej,
Valaha fontos a harmadik volt: pohárral áll, hogy
menni fog,
Az asztal mögé bezárva ültem, mutattam: „kibújni
sem tudok”.
Valami szél jött és bodzaszag volt, eltelt a második
óra is,
Mutatta: „hány van?”, mutattam: „három. Hát neked?”, „jön a
harmadik”.
És ezzel átbújt mellém az asztal alatt, hogy „még egy
pillanat”,
Mesélt, mesélve újra átbújt, s még mindig mesélve
elszaladt.
Átmásztam én is, hogy elszökésre, menekülésre
kész legyek,
Egyszer csak mégis délelőtt van, öten maradtunk,
részegek.
Egymás nyitott-könyv-életéből kihullott könyvjelzők
vagyunk,
Szavakba öntjük a közös eszmét, ami csak annyi:
még igyunk.
Repülő zúg a másik égen, kezdődő, pontos
napsütés,
Figuráit kirakja lassan a gyümölcsfák közé a
nemsötét,
Fagyiért jön be egy család, a kocsmárosné a
kertbe ment –
Betelt a hetünk, és az Isten mégis csak teremt
és teremt...

Itt volna vége, de életemmel nem szolgáltam rá
erre sem,
Ha délelőtt volt, hát délután lett, haza a hatvan-
egyesen.
Mért mondjam ennél pontosabban, hogy nemsokára
meghalok
S nyers boldogság, vad reménytelenség együtt se tett ki
egy napot –
Az a nap kéne mégis, egyben, legalább az a
csonka nap,
Hisz máskor úgyis csak semmit mondok, és nekem is semmit
mondanak.
Annak a napnak a délutánján fél kettő körül
volna most,
Már annyit éltem volna eddig, hogy elég is lenne,
hogy vagyok,
Bolyongásvégi nagy türelmet vinnék haza a
pénz iránt,
Erdőbe mennénk a gyerekekkel, úgy élnénk le a
délután,
Órára, tükörbe, más szemébe estig már nem pil-
lantanék,
Azon a napon mesélés utánig megtartana a
tartalék.
S ha alszanak már, kilenc után, el meztláb akkor
menni csak,
Legvégül még kifutni innen, mint bölcsnek hitt, öreg
férfiak.

1995. június – 1996. február 25.

Külön köszönet a *Parnasszus* folyóiratnak
és Wirth Imrének

E könyv megírása során Kemény István
Térey János-ösztöndíjban részesült

A kötet megjelenését a Nemzeti Kulturális Alap támogatta

Nemzeti Kulturális Alap

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Készült a Szekszárdi Nyomda Kft.-ben, 2021-ben
Felelős vezető Vadász Katalin igazgató

Felelős szerkesztő Szegő János
Kézirat-előkészítő Schmal Alexandra
Korrektor Hradeczky Moni
A borítón Kemény Zsófi falfestménye látható (2008. tavasz),
a kötetet Pintér József tervezte
Műszaki vezető Takács Klári
Kiadványszám 9187
Minion / Myriad betűtípusból szedve
ISBN 978-963-14-4123-9